

બીજાનાં દોષ દેખ્યાથી

બીજાનાં દોષ દેખ્યાથી, સકળ સંસાર માર્ગ ઊભો;
જો દોષો ખૂદનાં દેખ્યાં તો નીકળે, મોક્ષમાર્ગે સીધો.

બીજાનું અવળું જોયાંથી, કરમ બંધન, કૂપળ ફૂટે;
ભૂલો પોતાની દેખ્યાંથી, કરમ-ફળ નિર્જરી છૂટે.

પોતાને દુઃખ પરિણામે, તો જાણો ‘આર્તધ્યાન’ થયું;
કોઈને દુઃખ થયું તુજથી, પરિણામ, ‘રૌદ્રધ્યાન’ થયું.

વધે સંસાર અ-ધર્મે, બે ધ્યાનો ‘આર્ત-રૌદ્ર’ થકી;
ઘટે સંસાર સદ્ધર્મે, પરિણામ ‘ધર્મધ્યાને’ પછી.

જગતની ભૌતિકી અડચણ, મળે છે આર્ત-રૌદ્રીને;
જો સુખ ને પણ બનાવ્યું દુઃખ; મહીલાં કલેશ રોપીને.

ખરાં સંયમ પરિણામે, ન થાયે આર્ત-રૌદ્રા ધ્યાન;
‘ધરમ ધ્યાની’ ને દીલ-વૈભવ, અને સંતોષે શુભ-પરિણામ.

નિમિત્ત પર આવે નહીં ધૃણા ન મારે ઘક્કો સંયોગને;
“વ્યવસ્થિત” કર્તા છે, સમજ્યો, ન આંત્રે ગમતા સંયોગોને.

નથી ખાવાનું આજે તો કરે ચિંતા તે આરતધ્યાન;
વરસ દા’ડા પછીનું શું ? કરે ચિંતા તે રૌદ્ર જ ધ્યાન.

પોતાનાં દુઃખને રડતો રહે છે તેને આર્તધ્યાન મહીં,
બીજાને દુઃખ ઊભાં કરતાં, પીડાશે રૌદ્રધ્યાન મહીં.

ન જાણી જાત પોતાની, ત્યાં સુધી ધર્મધ્યાન ખપે;
પરોક્ષા મોક્ષનાં કારણ જે સેવ્યાં, ફળશે સન્મુખે.

જે દેહે ધર્મધ્યાન સ્થિત, નક્કી તે આત્મે-શુકલ ધ્યાન,
અહો પ્રત્યક્ષ કારણ મોક્ષ, ભસમકર, બાળો ચીકણાં ધ્યાન. (૩)

